

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
készenlért 12 fill., többször 10 fill. szetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatás 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 60 fill., azontúl minden szó 2
fillérjével számítatik.

A nyiltterben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk közöltetésben levő hirdető-írók, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetői tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hat hóra . . . 5 kor. — fill.

Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók

a kiadóhivatalban.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

Kivonat.

Léva r. t. város képviselőtestületének 1905. évi november hó 17-ik napján tartott rendkívüli közgyűlése jegyzőkönyvéből. 6320/1905 szám.

Határozat.

Léva város képviselőtestülete határozatilag kimondja, hogy a lévai kir. pénzügyigazgatóság által 22850/V. 1905. sz. a. nov. 20-ra kitűzött megváltási új tárgyalás ellen tiltakozik s azt törvényesnek nem ismeri el, — továbbá kijelenti, hogy miután Léva város közönsége az 1904. évi július 26-án létrejött megváltási szerződéssel a bor- és hufogyasztási adóknak beszedési jogát Léva város területére az 1905. évi január 1-től 1907. évi december 31-ig terjedő feltétlen és feltételes joghatállyal 28500 korona évi általánynál felül megváltotta és ezen szerződés az akkori törvényes kormány nevében a pénzügyminiszter 1904. évi aug. 21-én 68379/1904. szám alatt kiadott rendeletével helybenhagyva — a szerződésre vezetett azon fenntartással, — hogy azon csak a törvényhozás időközbeni netáni eltérő rendelkezése változtathat, — ami pedig nem történt meg — ezért a lévai kir. pénzügyigazgatóságnak ezen szerződésre vonatkozó 20305/1905. számú fölmondását, valamint a jelelgezi törvénytelen kormány pénzügyi-ügyvivőjének 87306/1905. sz. helybenhagyó rendeletét s a lévai kir. pénzü.-ig.-nak ennek alapján kiadott — a bor- és hufogyasztási adóknak 1906. jan. 1-től leendő újbóli biztosítására vonatkozó 22850/V. 1905. számú határozatát — Léva város közönsége nevében a képviselőtestület nem fogadja el, — s mind a fölmondást, mind az új biztosítási iránti intézkedést törvényellenes intézkedésnek jellemezi, s mint az ország alkotmányosa és törvénye ellenére működő kormány rendelkezéséből származó intézkedést semmiben is érvénytelennek nyilvánítja, — azt figyelembe nem veszi.

Miután pedig Léva város közönségének a törvényes kormányval az 1907. év végéig megkötött fenti szerződése a fogyasztási adók beszedési jogát meg ezen túl 2 évre biztosítja, — és azon szerződést a város eddig is pontosan betartotta s ezután is betartandja, — ezért a képviselőtestület továbbra is ragaszkodik fenálló törvényes szerződéséhez s azon alapuló jogát 1906. év január 1-től azon szerződés lejártáig vagyis 1907. december 31-ig mindenben gyakorolni fogja és a megváltott jogoknak továbbra is birtokában marad mindaddig, míg a „törvényhozás időközben másként nem intézkedik”, mely esetben a törvényes kormányval a város közönsége azonnal kész új tárgyalásba bocsátkozni.

Ezért a képviselőtestület utasítja a polgármestert, hogy az 1906. évi január hó 1-én napja után is a fentiek szerint a megváltási szerződésben megszerzett jogokat továbbra is gyakorolja és azokat a város birtokából ki ne engedje, hanem azoknak minden törvényes eszközzel leendő megtartásáról és megvédéséről gondoskodik.

Mindezekről a lévai kir. pénzügyigazgatóság értesítendő. — Ezen határozat a helybeli italmérőkkel is azzal közöltetik, hogy vegyék tudomásul Léva városnak az új biztosítási tárgyalás ellen kif-jezett ezen tiltakozását és hogy 1906. év január 1-től továbbra is tényleg a város kezelendő a fogyasztási adókat s a fogyasztási illeteket, nincsenek jogositva más kezeléssel, csupán Léva város fogyasztási adópénztárába.

TÁRCZA.

Harminc esztendő két humánus intézmény történetéből.*

(Karafűth M. dr. felolvasása a lévai kórház egyesület f. hó 16-án tartott jubileári közgyűlésén.)

A lévai kórházi egyesület negyedszázados fennállása után azon önelégedettséggel tekinthet vissza áldásos működésére, melyet az emberben a hivatás hű betöltésének tudata kelt. Nem alkalomszerűen tehát ezen nemes célu egyesületnek már-már feledésbe menő történetét az utókor tanulságára felélelteni.

Mintogy pedig ezen egyesület működése szorosan összefügg a lévai közkórház létesítésével és fejlődésével, e két intézmény történetét egymástól elválasztva nem is képzelhetjük. A kórház létesítésére irányult törekvések keltették életre a lévai kórházi egyesületet, mely viszont ezen nemes törekvések megvalósítását tette lehetővé.

Mindkét intézményt hazánk történetének ama borús és egyuttal fénydus korszakának szelleme szülte, mely a nemzeti újraéledést megelőzte; melyben a zaruoki hatalom joptipró sarka alatt vonagló nemzet legmeggyőzőbben bizonyította életrevalóságát azon lángoló honszeretettel, mely minden igaz fiát éltette s mely nem az ajkáról elhangzó pusztá jelszavakban, hanem tettekben, főleg önzetlen áldozatkészségben nyilvánul; mely minden téren közvetlenül és közvetve

* A részletes adatok, különösen pénz-adakozásokról vonatkozólag lásd „Bars” 1886. 21.22. sz. „Adatok a lévai kórház történetéhez.”

Léva városnak ezen intézkedése a törvényes álláspont mellett nemcsak a város érdekeit óvja meg, de megóvja az államkincstár érdekeit is, mert nem engedi a törvénytelen kormány kezére juttatni szegény polgárok adófilléreit azért, hogy azok alkotmányellenes célokra felhasználassanak s majdan a jövőben alakuló törvényes kormány elől elvonassanak.

Végül Belcsák László képviselőtestületi tag indítványára kijelenti a képviselőtestület, hogy a folyó hó 20-ra kitűzött pénzügyigazgatósági eljárás, mint törvényellenes cselekmény céljaira a kiküldött pénzügyi tisztviselő részére a városház egyik helyiségét sem engedi át, — a kérdéses tárgyalásnak a városházán célba vett — megtartását megtiltja s ez által megakadályozni kívánva azt, hogy a város területén törvénytelen üzemek törvényellenesen oly irányban, hogy a törvénytelen kormány által elrendelt biztosítási eljárás a város hazafias érzületével szemben egyes vállalkozók által célhoz vezetessék, — kimondja a képviselőtestületi közgyűlés, hogy mindazon egyes személyek, társulatok, vagy közkezereti társaságok, kik folyó hó 20-án vagy más későbbi alkalommal az itteni fogyasztási adók beszedési jogának megszerzése céljából a tárgyaláson megjelennek, vagy egyébként részt vesznek, mint hazafiatlan cselekedetben részt vevő haszonlesők a közmegegyezés tárgyának tekintetnek, — s mint ilyenek a társadalomból kiűzetnek.

Erendeli a képviselőtestület, hogy ezen határozat a legszélesebb körben s hírlapok útján is köztudomásra hozassék s egy-egy példányban Barsvármegye törvényhatósági bizottságához és közigazgatósági bizottságához fölterjesztessék.

Szilassy Sándor

főjegyző.

II.

Hirdetmény.

Az egyenes adók 1906. évre vonatkozó kivetésének alapjául szolgáló személyek és tárgyak összeirásai munkálata Léva város területén s a hozzája csatolt pusztákban folyó évi november hó 27-től december hó 14-ig terjedő időben fog a kiküldötté által házról-házra járva eszközöltetni.

Midőn ezen munkálatok idejéről az adózó közönséget értesitem, minden egyes adózónak figyelmét saját jól felfogott érdekében a megjelenő kiküldött fénykédsében való támogatására a szükséges s a valóban megfelelő adatok bementésére és az egyes vallomásoknak benyújtására felhívom, annál

célozva a nemzet erősödését társadalmi, kulturális és humanitárius intézmények létesítésével.

Azon lelkes, nemes férfiak, kik ezen korszak lélekemelő küzdelmeiben részt vettek, ezen kor szellemétől ihletten, annak eszméihez hiven ragaszkodva ezek megvalósításán kitartó szívóssággal és kitüntető jutalmat nem igénylő lelkesedéssel akkor is fáradoztak, midőn hazánk szabadsága — megnyirbálva bár — újra ébredt ugyan, de az önzetlen hazafiságot a hasonló alkalmazkodás a cselekvés teréről lassan-lassan leszorítani kezdte.

Ezen férfiak közül valók voltak azok is, kik eszük józan számításával, tapasztalataikból levont helyes logikájukkal, a nemesért lángoló lelkük egész hevével, szilárd akaratuk akadályt győző erejével és áldott jószágú szívük gyöngéd emberszeretetével felkarolták, fejlesztették és megvalósították a lévai kórház eszméjét.

Az eszme még a nemzeti elnyomatás korszakában érlelődött a baramegyei gyógyászati egyesületben. Hogy apaságát ezen egyesület melyik tagja vallhatta, arra nincsenek adataim, de nem hiszem, hogy a történelmi hűség ellen véték, ha azt vármegyénk mindnyájunk által még személyesen ismert és tisztelt, nagyhirű és tudásu egyik főorvosának, néhai Brach Ferenc dr.-nak tulajdonítom. Ama odaadó szeretet, lelkiismeretes gondozás, céljai elérésére az éjjelt is nappallá tevő, fáradságot nem ismerő munkálkodás, melyet Brach Ferenc a kórház létesítésénél

is inkább, mert a vallomási ívek benyújtásának elmulasztása, az adónak hivatalbóli megállapítását — az adószemély és tárgy eltitkolása, az adatok bementésének megtagadása; nemkülönben a kiküldött félrevezetése és teendőiben való hátráltatása az illetőre az 1883. évi XLIV. t. c. 101. §-ában megállapított pénzbírságot vonja maga után.

Végül tudatom, hogy az összes ipari alkalmazottak az összeirás alkalmával számba vétetnek, ezek közül a heti vagy napi bérrrel alkalmazottak, valamint a műhelyben dolgozó azon darabszámok, kiknek napi keresete a közönséges átlagos napszám béreket meg nem haladja, — adózás alá nem esnek, a házon vagy műhelyen kívül lakó ipari munkások azonban, akik lakásaikon vétetnek föl, önálló adózásként fognak az összeirás és a kivétési lajstromokban szerepelni.

Léva, 1905. évi november hó 22-én.

Komzsik Lajos
az adóhivatal főnöke.

III.

6612/1905 szám.

Hirdetmény.

Az 1886 évi XXII. t. cz. 113 §-a értelmében közhírré teszem, hogy Léva r. t. város képviselőtestülete folyó 1905. évi november hó 24-ik napján 6450/1905 sz. alatt hozott határozatával a város tulajdonát képező „állami szőlőtelep” néven ismert ingatlanokra Juhász Lajos és társai vevőknek eladta, — amidőn ezen birtok elidegenítését közhírré teszem és kihirdetem. — értesitem Léva város lakosságát, hogy azon határozat ellen a közönség kötelekebe tartozó bármely polgár és aki a városban vagy határában ingatlanal bir: jogositva van a törvényhatóságához 15 napon belül felfolyamodni s a városi iktató-hivatalban felebbezését benyújtani.

Kelt Léván 1905 évi nov. hó 25-én.

Polgármester helyett:
Mácsanszky
tanácsnok.

Irodalmi estélyek.

Több vidéki városban a létező társas egyesületek a népszerű irodalmi estéket honosították meg. Az életre való eszme igen szép sikert aratott, mert valóságos életet vitt bele, a minden iránt közönyös, a kártyázáson kívül mást alig kultiváló vidéki társa-

tanusított; az az önelégült büszkeség, melylyel a már kész alkotásban örömet lelte; az a mindvégig, haláláig kitartó hűség, melylyel a ritka erélyű férfiú magas kora dacára bármely időben nemcsak tanácsos, de cselekvéssel is szolgált a forgalomnak átadott kórházat: fellevelemet meggyőződéssé szilárdítja benem, mert így csak a szerető szülő viselkedhetik édes gyermekével szemben.

Az eszme viszhangra talált.

A gyógyászati egyletnek egyik szerény tagja, *Jeitelesz Zsigmond* lévai orvos akkor tökéltelte el magát, hogy még halála után is előmozdítja a nemes ügyet és végrendeletében az ő anyagi viszonyaihoz mérten jelentékeny összeget hagyott egy Léván létesítendő kórházra.

Az alkotmány visszaállítását a kórház eszméje mindjobban éledni kezdett. A vármegye is felkarolta az ügyet; cseléd-könyvek, táncengedélyek váltásából, bírságok- és különféle című adakozásokból befolyó összegekkel gyümölcsöző tőkét teremtett, melynek gyarapításához a mindenkor kész társadalom egyes lelkes és befolyásos egyének felhívására alkalmaként sikeresen hozzájárult.

Igy *Pölya József*, vármegyénk akkori lelkes főjegyzője s később alispánja a lévai kórház ügyét egy fényes táncvigalom eredményeképpen 2000 koronán felüli összeggel biztosította.

„Ilyen buzgó és nemes ügyesületet nem maradhatott utánzás nélküli” — mondja Frommer I. dr. jelentésében, midőn a kór-

dalomba. Olvassuk, hogy Kunfélegyházán csak ezek a népszerű irodalmi estélyek rendkívül látogatottak, mert az egész város érdeklődését felkeltve szorosabb összeköttetést létesítettek a társadalom egyes csoportjai között.

Pár év előtt nálunk is voltak ilyen népszerű, irodalmi vagy tudományos esték. Az e célra szolgált főgimnáziumi nagyteremben időnként tekintélyes közönség gyűlt össze ezen előadások meghallgatására. És ezt a jelenséget örömmel vettük észre s igazán büszkeséggel töltötte el lelkünket, mert azt mutatta, hogy a társadalmi művelődés nagy munkájához már nálunk is meg van minden tényező.

Közönségünk keresi az alkalmat, hogy ismereteit minden irányban bővíthesse, szereti a szépet, a nemest, a művészeteket értékelni is tudja, hogyha nemesebb élvezetekhez juthat hozzá.

De most ez a tér nálunk nagyon, de nagyon el van hanyagolva, Tulságos sok nálunk a próza s az ideális lelkesedésből pedig éppen e miatt minden irányban nagyon kevés jut ki. Bár azt is el kell ismerni, hogy ez nem ártott, mert szilárd alapokat teremtett a társadalom számára. Megadta a jólétet, mely önmagából fakasztja ki a szép, nemes s ideális dolgok után való vágyakozást.

E vágy már régen él a társadalomban. Az utóbbi évtizedben kifejlődött iskolák hatásának eredménye mindinkább mélyebb és mélyebb gyökereket hajtva, medreket ásva, egyre éleszti, fejleszti e nemes vágyakozást, mely lassanként hivatva van egész társadalmunkat átalakítani.

E megújulás processusa csak örmére lehet mindenkinek. Ma már majdnem minden város már magasabb szellemi életet él, hóditanak a szépművészetek, a zene, irodalom s nemesítetnek szívet és lelket.

Ebben rejlik az irodalmi esték fon-

ház 1885. évi május 7-én Barsvármegyének átadott — „ugy egyesek, magánosok, mint testületek vetekedtek abban, hogy a lévai kórház ügyét előbbre vigyék. Táncvigalmak és hangversenyek, habár magában véve szerény jövedelmei növelték a kórházi alapot. Legnagyobb mértékben hozzájárult azonban a lévai takarékpénztár, a mely éveken át tiszta jövedelmének egy jelentékeny hányadát a lévai kórház javára tőkésítette úgy, hogy ezen közhasznú intézet a lévai kórház egyik valódi alapítójaként tekinthető. Ezen nemes példát követte későbbben a lévai takaré- és hitelintézet is.”

Hatóság, erkölcsi testületek és magánosok e nemes vetekedése közben beállott az 1875. év, melylyel annalesainkat kezdjük s a mely Barsvármegye főispáni székébe — hogy Deák Ferenc szavát használjam — egy vármegyénk nézve providenciális férfit ültetett, Hontvármegye akkori köztisztviselőben álló, erélyes alispánját, *szék helyi Mailáth Istvánt*.

E névnel meg kell akasztanom a krónika fonalát, mert oly férfi szereplési korszakához jutottunk, ki magának Barsvárm., de különösen Léva történetében hivatalos tekintélyének és hatalmának bölcs és nemes érvényesítésével ércnél maradandóbb emléket biztosított.

Az ország egyik főnemesei családjából származván, igaz arisztokrata és — mégis egyuttal igaz demokrata volt.

Az ő arisztokratasága abban állott, hogy az ókor klasszikusából merített és táplált

tossága, hogy a szórakozásunk mellett megtaláljuk azt a helyes uton haladó arany középszer, a mely sem a tudományok által egyoldalulag rideg komolyságot nem hirdet, sem egyoldalulag nem foglalja le a könnyed szórakoztatás nagyon hálás mezejét. Összeköthetjük e kettőt a régi kipróbált recipe szerint: utile cum dulci: kellemeset a hasznossal.

De még másrészt is fontosnak tartjuk ezen irodalmi estéket és pedig azért, hogy megszólaltatja azokat a társadalmi cultura számára, kik tudásukat eddig szűk falak közé zárva, véka alatt voltak kénytelenek rejtegetni, vagy csak egy kisebb meghitt, bizalmas családi körnek rejtegették.

Az eszméknek, a nemesebb tudásnak újabb és újabb tápot kell adni, hogy a térben terjedve szárnyakat kaphassanak, repülve új eszméket csaljának maguk után, új érzéseket keltsenek, új szikrákat csaljának ki abból a tűzanyagból, melyet az Alkotó teremtő szelleme lehelt az emberbe bele.

Mindezt kibontakozva látnók az irodalmi estéken s ezért örvendének lelkünk mélyéből, ha e gondolatok, melyeknek most hangot adtunk, mint ösztönző nemes vágy ott lappangnak a lelkek lelkében, a szívek mélyén s ennek az érzésnek nemes dolgokra hivatott becses hipnosise töltene meg a lévai társadalom mindenegyed tagjának lelkét, hogy ebben a szép és nemes célnak megvalósításán közreműködve új teremtőnek vagy legalább is átalakítóknak városunk társadalmát. Nézetünk szerint a lévai kaszinóknak, mint társas életünk szellemi vezetőjének kellene kezébe venni a kezdeményezést s téli estélyét akként bővíthetné ki, hogy programjába felvenné a tudományok népszerűsítését is s ezen ugynevezett irodalmi estélyek által a szépet összekötve a hasznossal csak ugyan törekednék, a mire predestinálva van, a lévai társadalomnak vezetője lenni.

A tanító munkássága a romboló szocializmus ellen.

(Folytatás).

Az iskola nevelő hatása az ismétlődő iskola végeztével meg nem szűnhet, mert az ugynevezett legénykor a paraszt-fiatalok életében az az idő, amikor az erkölcsi veszélynek leginkább van kitéve. Itt kezdődik a tanító társadalmi működése. Ezen működésében azonban a tanító magára hagyatva nem lehet, mert neki szerény állása nem adja meg azokat az eszközöket, melyek további áldásos működéséhez szükségesek. A társadalom azon osztályának, amelynek veszíteni valója van, itt kell a tanítót erkölcsi és anyagi támogatásban részesítenie, illetve a vezérszerepet átvennie, mert ebben a tanító szerepe csak a fáradhatatlanul munkálkodó. Az első és legfontosabb feladat a fiatalságot

elvonni a korcsmától. Ez a büntánya, a korcsma, a falusi ember életében igen-igen fontos szerepet játszik. Ide megy unalmában szórakozni a falusi ember; itt vitatják meg a község dolgait; ez pótolja nekik a sajtót, valamelyik bölcs atyafi előadván az országvilág dolgait; itt fogadja fel a munkaadó munkásait; itt számolnak el és osztják fel a munkások egymás közt a közös keresetet, nem ritkán egy kis, erősebb argumentum kíséretében, melynek nyomában vér fakad; itt issza és kártyázza el egész heti keresményét a gaz korhely, családját nyomornak téve ki; itt duhajkodik mindkét nemű fiatalság; itt pusztul el az ártatlanság szelid és érzékeny virága az állati szenvedély tüzeiben; itt vág bicskájával eret és próbálja ki fokosát embertársa vaskemény koponyáján a duhaj ifju, hogy egy kis vért eressen, nehogy a tulságosan megszapordított sürtüvértől társa csömört kapjon; és itt terjeszti vészes tanait a szocialista agitátor, vad szenvedélyvel lázítva a mámortól kábult agyu hallgatóságot és felferralva annak amugy is tüzes vérét a gyilkos szenvedélyig. És ez a förtelmes büntanya olyan, mint egy bevehetetlen vár, mely ellen a küzdelem oly végtelenül nehéz. Az ellene való küzdelemben a legkisebb sikert is fáradhatatlan munka és lankadást nem ismerő kitartás árán érhetjük csak el.

A népet szellemileg emelni, az erkölcsi romlástól óvni az egyeteket, a kizsákmányolástól védeni a szövotkezetek hivatva. Az ilyenek szervezéséhez első sorban anyagi, második sorban az erkölcsi támogatás szükségeltetik azok részéről, akiket Isten szellemileg és anyagi javakkal fogva a nép fölé helyezett. Meg kell mutatni a népnek, hogy nemcsak urai és parancsolói vagyunk, de a nép szellemi és anyagi gyarapodására munkálkodni is tudunk, akarunk és Istentől rendelt kötelességnek tartjuk. Ezen működésünkben a vezérszerep a papot illeti, kinek odaadó működése biztos, mit említeni felesleges. Ez kétséget nem szenvedhet, mert ez az ő legnagyobb hivatásának körébe tartozik. Hanem hát végre meg kell értetnünk földesurainkkal, hogy az a sok ezer hold, melynek ők boldog tulajdonosai, mit sem ér, ha azok megműveléséhez nincs meg a szükséges munkásság. És ha ők oktan állataikról, gazdasági eszközeik jókarban tartásáról gondoskodni szükségesnek tartják, hogy gazdaságukban fennakadás elő ne forduljon: hozhatnak egy kis áldozatot azokért is, akik veritékes munkájának gyümölcsét ők élvezik.

Alakítsunk tehát először is ifjusági egyeteket. Erre kell első sorban alkalmas helyiség. Ez meg van, ott az iskola. Kell egy kis, de lelkiismereteséggel és szakértelemmel megválogatott könyvtár, egy pár jó hirtlap és képeslap. De ha ez már mind meg is van, aki azt hiszi, hogy most csak ki kell nyitnunk az iskola ajtaját és tömegesen tud oda az ifjuság, az ugyan keservesen csalódik. A szellemi szórakozás ismeretlen valami még a mi köznépünk előtt és ami nem is oly csodálatos, mert bizony az intelligens

bölcsessége párosulva az igaz keresztény legnemesebb jellemvonásával a felebaráti szeretettel, nem a századokat álló kutya-bőrre festett armálisokban, hanem a szív mélyében letett nemességet nézte az emberekben, ennek mérve szerint ítélte és becsülte meg őket. És épen ez tette őt a szó legnemesebb értelmében demokratává is.

Mailáth István ezen sajtószertű tulajdonsága fogékonytá tette őt embertársai minden ügye-baja megértésére és sarkalta őt arra, hogy fényes állásának egész súlyával, mindenkor segítsen az összesség és egyesek baján, ahol segíteni kellett és lehetett.

Mindjárt 1875. évi február havában tartott főispáni székfoglalója alkalmával 2000 koronás alapítványt tett felerészben az armaróthi és felerészben a lévai kórház javára. Karöltve Brach Ferencsel, kihez őt régi ismeretség és tisztelet kapcsai fűzték és sógorával Leidenfrost Lászlóval, a lévai uradalom főőrlelőjével, kihez őt régi barátság kötötte, ezen világos szép eszű és fenkölt szellemű férfiúnak adatott meg az évek hosszú során át táplált és becézett eszmét végre megvalósíthatni, úgy, hogy rövid 3 év alatt a kórház építésének megkezdésére szolgáló töké tekintélyesen felszapordván, az építkezési előmunkálatok megkezdődhettek.

Megemlítendő, hogy még 1875-ben egy Mailáth István főispán védnöksége alatt tartott fényes táncvigalom 1000 korona tiszta jövedelme, majd Brach F. megyei főorvos

2000 koronás alapítványa annyira növelte a már meglévő alapot, hogy a főispán 1876. év tavaszán úgy a vármegye alispánjához, mint Léva város polgármesteréhez intézett felhívásában megürgette a létesítendő kórház ügyében megteendő előintézkedéseket és e végre egy bizottság alakítását is elrendelte.

Ezen bizottság elhatározta, hogy a lendő kórház ne városi, hanem megyei legyen, ilyképen az ügynek nemcsak nagyobb erkölcsi, de egyuttal nagyobb anyagi támaszt is remélhetnek biztosíthatni. Ezen felül elkészítette az 52000 kor.-ra előirányzott emeletes épületnek terveit és végül kidolgozta egy kórházi egyesületnek tervezetét és alapszabályait, melynek célja úgy az alapítványaiól valamint a tagsági díjakból befolyó pénzekkel a kórház felépítését és — főképen — működésbe hozatalát elősegíteni.

A nemes ügy haladása buzdítólag hatott a közönség áldozatkészségére és Léva városa érzékeny anyagi áldozattal megvásárolta — két annyi terület rétét adván érte — a város északkeleti szélén levő domboldalon fekvő 4 holdas telket, melyen a kórház szép diszkert közepén ma a város fölé emelkedik.

„Léva város képviselőtestülete — mondja Fromer I. dr., a bizottság fáradhatatlan jegyzője jelentésében — ezen nemes cselekményével örökös emléket emelt magának az emberszeretet pantheonjában.

(Folyt. köv.)

fiatalság között is elég van, aki betűszonyban szenved, szentül megtartva a mondást: „A betű öl“. Hogy a szellemi kultúra mily becsben áll még (tisztelőt a kivételnek) ma a köznépe előtt, arra megkapó bizonyíték egyik elhunyt jeles költőnk életének egy kis epizódja, mi még ma is egészen találó. Ugy olvastam, hogy a költő, aki egy kis község lelkésze volt, betegeskedett, a közbény győzötte. Egy enyhe, nyári éjjel a fájdalom kiűzte a költőt ágyából s ő kiült a háza előtt levő kertben egy kis padra. Egy ideig a ragyogó csillagokat nézte, de hogy valami szórakozása legyen, magához szólította az arra haladó éjjeli őrt. Tartott pedig az atyainak a költő ragyogó ékeszlózással egy gyönyörű előadást a csillagokról, úgy hogy az mindenről megfeledkezve, bámoló és lelkesült tekintettel figyelt az elbeszélő szavaira. Egyszer csak előtti a költő szobájában a falóra a tizenkettőt. A vázák megszűnt: a bakter hivatása magaslatára emelkedik. „Az áldóját tiszteletes uram, ezért a sok számáráért még e feledem kifújni a tizenkettőt!“

Az ifjusági egyeteket eleinte bizony oda kell csalogtatni a fiatalságot, amire nem kis ügyesség szükségeltetik. Azt meg, hogy az egyet kisadásainak fedezésére csak egy filélt is adjon a fiatalság, merő lehetetlenségnek tartom. Sőt aki ily szándékkal akar egyeteket alapítani, az okosan teszi, ha bele sem kezd. Idővel, ha az ifjuság beszokik és az egyetben oly jól érzi magát, hogy neki az egyet nélkülözhetetlenné válik, akkor talán lassan-lassan erre is rákerülhet a sor. Csakhogy én még akkor is azt mondom, hogy „talán“, meg „ha lehet“. Az egyetben okvetlen meg kell engedni a tombola, sakk, dominó és egyéb ártatlan játékokat, én még a kártyától sem rémüldeznék, ha a fiatalok vele egy ideig a filkő játszanak; később ez kiküszöbölhető az egyetből. A megmagától értetődik, hogy az egyetben az ifjak soha, egy pilanatra sem lehetnek ellenőrzés nélkül. De van egy vonzerő is s ez: az ifjusági dalos-kör. Az egészségtől duzzadó, gondatlan ifju jókedve a dalban nyilvánul. Fordítsuk ezt hasznunkra és alakítsunk az egyetben dalos-kört. Ez biztos, hogy sikerül. Tanítsunk be négyes hangon egypár hazafias dalt és ami fő, egyházi éneket is. Ha aztán a földes urnak, a plebánus urnak névszja lesz, had fújják a fiuk. Lehet, hogy a zeneileg művelt fiúké egy-két gitart is találunk a dalban, de ez semmi, hanem az a fő, hogy az Andris, Jóska, Pista gyerek büszkeségtől dagadó mellet dicsekszik el otthon az édes szülőinek, hogy milyen szépen megköszönte az ur a megtiszteltetést, még torokbőbögést is kaptak egypár pohárral. Hát még ha a fiu a templomban vagy körmeneten énekelhet! Ekkor már az anyjuk is eldicsekszik az apjuk előtt: „Jai lelkem, apjukom, de csak szépen fújják azok a gyerekek! Hanem hát mégis a mi Postánk adja a legszobben, mert ő halik a legjobban“.

(Folyt. köv.)

Malonyai István 1844—1905 †

Qui erudunt multos ad iustitiam fulgebunt quasi stellae in pae petuas aeternitates.
Aki sokat oktatnak az igazságra, tündökölni fognak, mint a csillagok örökkön örökké. Dán.

A jó pástör, az ifjuság kegyes atyja, Isten igaz szolgája elhagyta nyáját. Malonyay István kegyesrendi házfőnök és igazgató meghalt, visszatért Teremtőjéhez.

Nem régen még mosolygó arccal, derült kedélyvel, hosszú életet ígérő élénk mozulatokkal járt keit közöttünk — és most egy rideg kripta lakója. Behunyta beszéző szemeit és mosolygó ajkai örökre elnémultak. Korán hunyta be szemeit, korán némultak el ajkai!

Csak rövid három évet töltött körünkben és mi mégis régi jóbarátot veszítünk benne!

Malonyay István 1844. december 26-án született a komárommegyei Szenden régi köz-nemes családból. Atyját korán elvesztette, özvegy édes anyja a többtagú családdal a szomszédos Tataba költözött. Itt élte boldog gyermekkorai napjait addig, míg a gimnázium negyedik osztályát befejezte. Egyik jólelkű nagybátyja vette ezután párfogásába. Így végezte el a budapesti piarista gimnáziumban az ötödik és hatodik osztályt. Nagy hatással volt a sardulói ifju lelkére az akkori híres igazgató Trautwein János. Szíve hajlamát követve a hatodik osztály elvégzése után belépett a kegyes-tanítórudbe. A próbaévet Vácon, a hetedik és nyolcadik osztályt Kecskeméten, a teologiai tanulmányokat Nyitrán és Pozsony-szentgyörgyben végezte. A tanári katedrán 36 évet töltött; a 37-ben kiszolgált őt sorainkból a Gondviselés.

Tanári működésének színhelyei Nyitra, Pozsony-szentgyörgy, Nagykanizsa, Nagy-Károly, Máramarosziget és Léva voltak. Az utóbbi három helyen az igazgatói tisztet is viselte. Máramaroszigeten és Léván az igazgatói hivatalon kívül még a házfőnöki gondok nehezédtek vállaira.

Élénk, eleven temperamentum jellemezte a megboldogultat. Éles eszével rögtön átlátta a helyzetet. Még meg se hozták a kötelező tanárvizsgálati törvényt, ő már magán uton elkészült arra és le is tette szép eredményel. Őre látta, hogy annak kötelező mivolta előbb-utóbb ugyis be fog következni. Városi, megyei, vagy bármilyen gyűlésen a rögtönzött szónoklat mestere volt. Aláspontját, ha kellett, bámulatra múltó dialektikával tudta megvédeni. Be is választották őt N. Kanizsán a városi, Nagy Károlyban, Máramaroszigeten és Léván a városi és megyei törvényhozó testületbe.

A társadalmat, az embereket nagyon szerette. Tudott alkalmazkodni mindenkihez jellemző rovása nélkül. Így történt azután, hogy Máramarosziget uraközönsége őt bizta meg hosszú időn keresztül a Casino igazgatói tisztével.

Az oltár és az iskola fogalmát gyönyörűen össze tudta kapcsolni. Kegyesrendi tanár volt a szó legnemesebb értelmében. Mint tanár szigorú és igazságos, mint igazgató fejelemertő és atyai jószágú. Könyveket sohasem fakasztott, de mindig törölt.

Ez a derék férfiú nincs többé. Aránylag rövid betegség után elragadta tőlünk a kérlelhetlen halál e hó 21-én.

Most már ott pihen, ahol szerettei nyugosznak. A földi sataktól megtisztult lelke az örök Biro eőt várja az igazságos ítéletet. Emlékké megörök azok, akik őt igazán szerették. — Marj be szeretett Rend-társam a Te Urad örömébe!

Hadady Géza.

Törvényhatósági közgyűlés.

Vármegyei törvényhatósági bizottsága folyó hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgyság fontossága, holmi ijesztő hírek — melyek ugyan alaptalanoknak bizonyultak — okozták, hogy a közgyűlésen teljes számmal vettek részt a bizottsági tagok. Különösen szép számmal vonultak fel Léva és környéke vidékéről. A közgyűlésen Kazy János főispán elnök. Mailáth István főjegyző olvassa a tárgyszózat első pontját, mely szerint az újonnan kinevezett Fejerváry-kormány kéri a vármegye támogatását. Egyhangú lelkesedés kíséri az állandó választmány javaslatát, mely kimondja, hogy e törvénytervezet kormányfővel szemben bizalommal nem viseltetik, azt semminemű támogatásban nem részesítik. Kristóffy József bemutatkozása az irattárba helyeztetik. A következő pont, hogy a kormány megtagadja az állami javadalmat a megyétől, mivel az rendeleteit figyelembe nem vette. A főjegyző jelenti, hogy ezen törvénytelen rendelet ellen Simonyi Béla alispán tiltakozó feliratot intézett, a közgyűlés ezt helyeslőleg tudomásul vette és egyben utasította az alispánt, hogy a kormányt ezen eljárása miatt a közigazgatási bíróságnál tegyen feljelentést. Olvasatott a kormányelnök leirata a törvényes rend fenntartásáról. A közgyűlés az állandó választmány javaslatára újabb eltiltja az önkéntes adók elfogadását és az önkéntes újonok előállításáról való segédkezést. Az alispán zugó tapsvihár közt jelenti ki, hogy a vármegye közönségének megbízása szerint fog eljárni és eddigi álláspontjáról a kormány fenyegetései dacára el nem tér. Hozzájárult a közgyűlés Zala-megye irattárhoz, melybe az országgyűlési folytonos elnapolása ellen tiltakozik. Szint-egy elfogadta Somogy megye indítványát, hogy küldöttség küldessék ki, a megyék egyöntetű eljárása céljából. A közgyűlés nem engedi meg, hogy a pórtartalekosok behívását hirdető rendelet a közepületeken kifüggesztessék. Egy pontban elért a közgyűlés az állandó választmány javaslatától. Ugyanis a csendőrkárhatalmi utasítás kiegészítése tárgyalatott. Az állandó választmány úgy vélekedett, hogy habár a rendelet a jelen körülmények között veszedelmes, de azért tudomásul veszi, mert a kormánynak joga van rendeleteit kiegészíteni. Belcsák László kir. közjegyző felszólalása és Kmoskó Béla dr. ügyvéd hasonló értelmű érvelése után a közgyűlés a törvénytelen és rosszindékú rendelet ellen tiltakozását fejezi ki. Simonyi Béla alispán indítványára a közgyűlés üdvözli Apaj-Tornamégye hazafias közönséget, továbbá Rakovszky, Dókus alispánokat Fuzekes főjegyzőt. Pintér József apátplebános indítványára a közgyűlés tavriratban üdvözölte Korpona városát, mely az napon az első nemzeti küzdelem hőseit, Bocskay Istvánnak, háromszázévével ezelőtt Korponán tartott országgyűlésének emlékét ünnepli. Végül a közgyűlés elhatározta, hogy jöjjel, december 14-én rendes közgyűlést tartatik, de tekintettel arra, hogy 19-én az országgyűlés megyiülük, esetleg sürgős intézkedések megtehetőse végett december 21-én ismét rendkívüli közgyűlést tartassék. Ezután Csekey Vilmos ügyvéd tolmácsolja a vármegye közönségének hálás köszönetét Simonyi Béla alispánnak a nemzeti küzdelemben tanúsított áldozatkész, hazafias magatartásáért. Az alispán válaszában kijelenti, hogy ő kötelességét teljesíti, kötelessége a honpolgároknak példát is adni az alkotmány védelmében, hazafias kötelességétől nem fog eltérni soha. Szavait a bizottsági tagok felzúgó lelkesedése kísérte.

Különlélek.

— **Malonyai Isván temetése.** Amint feltűnt, az bekövetkezett. Főgimnáziumunk szegereit igazgatója kedden este meghalt Budapesten a Ferenc József kórházban. Ott keresett súlyos bajára enyhülést. — Október hó eleje óta feküdt a jela intézetben; míg végre rákerült a sor a reánezve végzetes orvosi műtetre. Szerdán délelőtt a fekete zászlók és a harangok melábus csengése hirdették a nemeseleki férfi halálát. Temetése, illetve holttestének beszentelése csütörtökön délután 3 órakor volt a Kerepesi-úti temető halottas házában. A kegyesrend a saját sírboltjába akarta őt temetni, beleegyezett azonban a rokonok kívánságára, hogy a drága halott hűt teteimet a sopronmegyei Tóthkeresztúron, a családi sírboltban helyezze örök nyugalomra. A beszentelésnél, amelyet *Novák István* erzsébetvárosi plebános végzett, kegyesrend-növendékpapok segédetével, jelen volt a kegyesrend főnöke, a budapesti tiszta ház és Kazantzinum, az elhunyt rokonágának számos tagja és sok fővárosi ismerős. A lévai piarista házat és gimnáziumot *Gyulányi Lajos, Sinkovits Ferenc, Gácsér Endre, Pózna József, Surányi Gyula, Deák Miklós és Hoffmann Miksa* tanárok képviselték. A szomorú végtszeteleten részt vett a gimnázium 34 növendéke is. A koszorúerdőben a lévai piarista ház és tanári kar, a tanítóképző igazgató tanácsa és tanári kara továbbá a főgimnázium ifjúságának neve is olvasható. Emelte a szertartás fényét a kegyesrendi növendékpapok szép éneke. A képezdét — a boldogult tagja volt a képezdei igazgató tanácsnak — *Pethes János* igazgató, a várost *Rácz János* tanácsos, a pénzügyigazgatóságot *Barkóczy Barnabás* p. u. titkar képviselték. Végleges nyugalomra pénteken délután 4 órakor helyezték a megboldogult Tóthkeresztúron. Az egész-szűrtelő miséldozat szombaton volt a kegyesrendi templomban délelőtt 9 órakor az összes hatóságok, a gimnázium, képezde, r. kath. elemi iskolai, és apácza-iskolai növendékek jelenlétében. Az ünnepélyes gyász-misért *Báthy László* prépost plebános mondotta *Kaveggia Kálmán* segédlelkész továbbá *Sinkovits Ferenc, Gácsér Endre, Pózna József és Földvári György* kegyesrendi tanárok segédetével. Az énekreszeket a képezdei ifjúság adta elő. A szomorú esetről a megboldogult családja és a lévai és budapesti piarista társaságok adtak ki gyászjelentéseket.

— **A 40 tagu bizottság** felhívást intéz Barsvármegye községeihez, hogy adjúk 20%-ának megfelelő összeget juttassanak keze-re azon célból, hogy a törvényhatósági közigazgatás fenakadást ne szenvedjen az állami javadalom megvonása által. A községek saját érdekükben tessék ez áldozatot, mely ugyan áldozatnak sem nevezhető, mert a befizetett összeg az adóba tudatik be.

— **Erzsébet emlék-ünnepély.** Az állami tanítóképző folyó hó 20-án tartotta meg az iskolai emlék-ünnepélyt, mivel Erzsébet napja vasárnapra esett. Az ifjúság 8 órakor ünnepélyes zenés-misért halgatott a nagytemplomban; a mise zenei és ének részét a tanítóövendékek végezték. Azután az intézet zenetermében gyűltek össze, hol *Liebermann Jakab* főrabbi, intézeti hitoktató mondott magas szavú beszédet a d. csó emléki magyar királynevelő; közben volt több alkalmi ének, szavaltat és zene.

— **A jóléti bizottság felhívása vármegyénk adózott polgáraihoz.** A nemzeti ellenállást vezető 40 tagu — más-ként jóléti — bizottság felhívja Barsvármegye hazafias adózó közönségét, hogy a régebbi határozat értelmében sürgősen fizesse le, illetőleg bármely megyei penzintézetnél helyezze el adója 100%-nak megfelelő adományát, nehogy a vármegyének a nemzeti ellenállás szellemében kifejtett működése a közigazgatás rendes folytatásához szükséges pénzüsszeg hiányában hájódórást szenvedjen. Tudvalevő, hogy az ügyvivő kormány a megyétől az állami hozzájárulást megtagadta; a jóléti bizottság méltán és bizalommal várja a vármegye közönségétől, hogy hazafias szel-lemben működő tisztviselőit nem hagyja cserben, mert hiszen ez elárulása volna az egész nemzeti küzdelemnek. Fő ösleges han-goztatni, hogy a befizetett adományok az alkotmányos rend h. lyreálttával a fizetendő adóba beszámíttatnak.

— **Áthelyezések a honvédségnél.** *Almási Kálmán* hadnagy Nyitrára, *Szilágyi István* és *Will Antal* honv. hadnagyok Nyitráról Lévára, *Kégl József* főhadnagy a 7-ik századtól az 5-ik századhoz helyeztetett ík. *Báthy Gyula* és *Polc Andor* hadnagyok Pozsonyba a lovaglő tanfolyamra vezényeltettek.

— **Nem akadt árverező.** Ugy is mondhatnók, hogy Léván, de még környékén sem akadt áruló. A pénzügyigazgatóság folyó hó 20-ára hirdette ki a fogyasztási adók hárletének árlejtsését, de biz abból nem lett semmi, mivelhogy az árlejtsére nem jelentkezett senki. De ki is ment volna ilyen kétséges üzletbe, melynek csak egy biztos jövedelme lett volna: a polgártársak részéről eredő megvetés és ennek esetleg súlyosabb következményei.

— **A Bethlen Katalin kereszttyén nőegylet** 1905. december 3-án este 6 órakor a városháza dísztermében a tizenegyedik vallásos-estélyét tartja a következő sorrenddel; 1. Karének a nőegylet énekkarától;

2. Szavaltat: *Konta Irénkétől*; 3. „A legfőbb jóról”. felolvas: *Czibulka Rezsőné*. Quartet. Eődadják: *Tóth István, Takács Gyula, Kerekes Bálint és Balogh Ede*. Szavaltat: *Demjén Ilonkától*. Karének a nőegylet énekkarától. Belepti díj nincsen. Persely a nőegylet céljaira lesz kitéve. Az estélyen minden érdeklődőt szivesen lát az elnökség.

— **A F. M. K. E.** Léva városi és járási választmánya f. hó 24-én a Kaszinóban tartott gyűlést, a magyrosítás terén való fontos és értékes határozatait — helyszűke miatt — csak lapunk következő számában közölhetjük.

— **A lévai izr. nőegylet** f. évi december hó 2-án (szombaton) a Langkávész helyiségében tea-estélyt rendez, melyen az egylet tagjain kívül vendégeik is szivesen fogadtatnak. Az estély kezdete 8 1/2 órakor. Belépti díj személyenként 1 korona, mely összefoglal egy adag tea és sütemény is belefoglalatik.

— **A lévai kereskedő ifjak** társulata mint értesülők jövő hó 17-én érdekesnek ígérkező hangversennyel egybekötött és főleg az újonnan alakult Szanatórium egyletét javára, nagyobb arányú táncmulatságot rendez, a rendezőség már megalkult s a helyben serénykedik az est sikerén.

— **Aranymenyegző.** *Pillarik Ferenc*, megyénk szülőte, nyug. róm. kath. kántortanító és neje a hó 20-án ünnepezték 50 éves házasságukat a legjobb erőben és egészségben Ujbányán. Az egyházi szertartást a jubileáns szülők két pap fia végezte. A jubileáns 1829-ben született Nagyvezekényben, ahol atyja szintén kántortanító volt. Mint segédtanító is, de különösen mint okleveles kántortanító életének java részét megyénkben élte át, amennyiben Nagykoszmályon 30 éven át működött mint a nemzet napzsámosa az egyház és haza javára, míg végre a jól megérdemelt nyugalomba vonult s most Isten kegyelméből megélethe aranymenyegzőjét.

— **Az ex-lex és az italmérsi ille-tékek.** Az ex-lex állapotra vonatkozólag egy olyan elvi kijelentést hozunk olvasóink tudomására, mely a budapesti kir. törvény-széktől került ki s bizonyára nagy érdeklődésre számíthat. Az eset a következő: A kincstár 112 kor. italmérsi illeték megfizetése iránt perelt be L. Mihály vendéglist, mire az I—III. ker. járásbírósa a következő végzetést hozta: „A kir. járásbírósa a tárgyalást felfüggeszti, míg a törvénykezés egyik tényezőjének, a képviselőháznak a kormánynyal szemben 1905. jun 21-én kimondott ama határozata, mely szerint az állami jövedelmek általa leendő igénybevitelére feljogosítva nincs, hatályában fennáll és illetékesen meg nem döntetik.” Ebben a határozatban a kincstár képviselője megnyugodott, de nem az alperes, aki elutasítást és költséget kért. Fel-folyamatása folytán a budapesti kir. törvény-szék III. felebbezési tanácsa folyó évi okt. 13-án III E 288. sz. alatt elth határozatával az első bíróság ítéletét megváltoztatta és mellőzte azon indoklással, hogy a bíróság csak a peres feleknek a perben magánjogi viszonyai felett határozhat, közzégi kérdések elbírálása azonban (a külön törvényben megállapított esetek kivételével) a polgári bíróságok ítéltkezéséből k. van zárva.

— **A „Verebélyi Kaszinó” tánc-estélye.** R. tka szép látványt nyújtott folyó hó 11-én a társasör megnyitása alkalmából rendezett táncestély, a mely, mint az elő-jelentésből is lehetett következtetni, fenyesen sikerült. A kaszinó nagytermében már esti 9 órakor nagy számú és szép közönség gyűlt egybe. A hőgyökösönséget a buzgó rendezőség p. us apon négyfélelő löherével díszített szép táncrendekkel lepte meg. A jó kedv csakhamar átvette az uralkodást és a szép siker feletti öröm nemcsak a rendezőség, hanem a vendégek arcán is ragyogott olyan yira, hogy az órák perceként tűntek, nemcsak a táncos pároknak, hanem a nézőknek is és ebből magyarázható, hogy a tánctermet 7 órakor reggel hagyták el az uolsó vendégek.

— **A karácsonyi játék-bazár** megtekintésének díja nem 40, mint lapunk múlt számában tévesen közölte, hanem csak 20 fillér személyenként. Az új és praktikus intézmény iránt már eddigelé is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Az bizonyos, hogy a kis Jézuska-ot fogja beszerezni ajándékait a jó gyermekek számára.

— **Jótekonycélu előadás.** A verebélyi Kath. Kőr. tagjából alakult műkedvelők november 23- és 26-án, azaz csütörtök és vasárnap a Kath. Kőr. helyiségében színelőadást rendeznek. Színre kerül „Piros bugyellárás”. 26-án, azaz a Katalin-bállal lesz egybekötve. Kezdeté csütörtökön 8, vasárnap fél 8 órakor. A tiszta jövedelem egy-harmad része a József Főherceg Szanatóriumot illeti.

— **Halálozás.** *Répas László* folyó hó 20-án életének 66-ik évében Nagy-Sallóban elhunyt. Temetése 22-én reggel 8 órakor történt meg a község osztatlan részvéte mellett.

— **Barsmegyei fajtjukok diadala külföldön.** Belgradban folyó hó 11-én I. Péter szerb király védnöksége alatt s az általa megnyitott fajtbaromi kiállításon *Szilassy Elemér* verebélyi állomásfőnök által kiállított orpington tyukok a bíráló bizottság által a legszebbeknek minősítették és dísz-oklevéllel lettek kitüntetve. Ennek folytán a kiállított rész állományát a szerb kir. föld-mivelési miniszterium megvette.

— **Vásáritolvaj.** *Tóth István*né felső-péi lakos, a kirakó vásár alkalmával bement *Veimann Márk* lévai lakos szatórába s onnan egy férfi kabátot elemelt. Alig távozott a szatórból, turpissága észrevetve, elfogott s a rendőrségre kísértetett.

— **Hamis ötkoronás.** A folyó hó 22-én megtartott országos kirakó vásáron *ösv. Sánta Vendélné* lekéri lakos mestsellő vásárolt, melyért egy drb 5 koronással fizetett az árusnak, ki előtt a pénz könnyűsége és homályos színe feltűnven, gyanúját, *Uhrík János* rendőrmesterrel közölve, az a pénz megvizsgálta s miután minden kétséget kizárólag megállapított, hogy az öt koronás hamis, kérdőre vonta a nőt, kinél meg 7 darab új hamis ötkoronást talált. Beszértevéen a kapitányságra, hol kihall-gattatván, ellene a büntváoi eljárás további folyamatbáteleit végezt, az ar. maróthi kir. ügyészségnél a fejjelentés megtételet.

— **Vásár.** Léván ez évi november hó 20-án tartott adatvásárra felhajtott szarvas-marha 1714 drb., jó 1837 drb., juh 260 drb., sertés 227 drb., kecske 2 drb., összesen 4040 drb. Ezekből eladatott szarvasmarha 582 drb., jó 111 drb., juh 118 drb., kecske 2 drb., összesen 973 drb.

Blumenthal Jónás lévai jóhírű divat-üzletében **KARÁCSONYI VÁSÁR** december hó első napjaiban veszi kezdetet, melyre már most hívja fel az érdeklődők figyelmét.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazoknak, akik feledhetetlen emléki háztőlünk és igazgatónk elhunyt alkalmával résztvételnyilvánításukkal fájdmunkat enyhíteni kegyeskedtek, ezen uton mond a kegyesrendház és főgimnázium nevében hálás köszönetet.

Léva 1905. nov. 25-én.

Gyulányi Lajos.

h. házfőnök és igazgató.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak a jóbarátainknak és ismerőseinknek, kik felejthetetlen jóatyánk temetésén megjelenésükkel részt vettek és ez által fájdmunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton mély köszönetet mondok.

A gyászoló család nevében:

Schwartz Lipót,

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1905. évi november hó 19-től november hó 26-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Pekárik Andor Pollák Anna	leány	Mária
Marko János Lörcinc Rozália	fiú	András
Szvetlászki Mihály Holí J.	leány	Erzsébet
Hacsko Mikály Sáfárik Vilma	leány	Mária
Kovács Imre Vuk Borbála	leány	Erzsébet

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Nagy Antal Földi Anna	róm. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Frajka Gyula	14 hó	Tüdőgyulladás
Friczko János	76 év	aggk. véghm.
Tóth János	3 év	Tüdőlob
Mihalik János	7 hó	Tüdőgyulladás
Koródi Sándor	26 év	ebm. vesetség
Halász Károlyné Kurucz Teréz	69 év	Tüdőgyulladás

Lévai piacziárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 15 kor. 20 fill. 15 kor. 60 fill. Kétszava 13 kor. 20 fill. 13 kor. 80 fill. — Rozs 13 kor. 40 fill. 14 kor. — Árpá 14 kor. — fill. 14 kor. 60 fill. Zab 13 kor. 60 fill. 15 kor. 40 fill. — Kukorica 11 kor. 40 fill. 12 kor. 60 fill. Bab 26 kor. 40 fill. 27 kor. 40 fill. — Lencse 26 kor. 12 fill. 80 kor. — fill. — Köles 9 kor. 20 fill. 10 kor. 20 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten.

Vörös here 110—120 kor., Luczernamag 108—116 kor. Muharmag 19—21 kor. Cillag fűrt 18—19 kor., Spargula C. ubahur. 18—19 kor., Pohánka 18 kor., Mustár 32—34 kor., Biborhere 70—80 kor.

Nyiltér.

4106/1905 tkvi szám.

Hirdetmény!

Nagyod község telekkönyve bir-tokszabályozás következtében átalakítottat s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1886 évi XXIX t. cz. az 1889 évi XXXIII t. cz és az 1891 évi XVI t. cz. a tényleges birtokosok tulajdon-jozanak bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX t. cz. azokban szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok kik az 1886 évi XXIX t. cz. 15 és 17 §-ai alapján ide ertve e §-oknak az 1889 XXXVIII t. cz. 5 és 6 §-ában és az 1891 XVI t. cz. 15 §-a. pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889 XXXVIII t. cz. 7 §-a és az 1891 XVI t. cz. 15 §-a b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886 XXX t. cz. 22 §-a alapján történt torések érvénytelenséget kimutathaják e végbői tör-lési kereseteket hat hónap alatt vagyis 1906 évi április hó 30-ik bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset annak a harmadik személynek a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hatványára nem szolgíthat.

2. Hogy mindazok a kik az 1886 XXIX t. cz. 16 és 18 §-ainak eseteiben ideertve az utóbbi §-nak az 1889 XXXVII t. cz. 5 és 6 §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, irasbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906 évi április hó 30-ik napjáig bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönb azok a kik az 1 és 2 pontban körülírt eseteken kívül az 1886 évi XXIX t. cz. szerinti eljárás es az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogokat bármely irányban sértve velik ide ertve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889 XXXVIII t. cz. 16 §-a alapján történt bejegyzését séremsnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1906 évi április hó 30-ik napjáig bezárolag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az alkakítaskor koz-bejött teves bevezetésből származó bármely nemű igényeket jöhisemnek harmadik s személyek irányában többé nem érvényesíthetik, — az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül tamadtathaják meg.

Egyuttal figyeimez emek azok a felek a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerűsített egyszerű másolatokat is csato tak vagy nyeket pótlólag benyuj-tanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Léva 1905 évi október hó 17-ik napján.

Pogány

kir. jbiró,

4689/1905. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Brányik Zsigmond végrohajtónak **Juhász Bálint és Gedeon** s illetve ez utóbbi jogú óda **Juhász Erzsébet** férj. **Brányik Dánielné** végrehajtást szenvedők ellen 100 korona 60 fill. eddigi per és végrehajtási s 20 korona 60 fill. arverest kerető kötségek és jár. irantu végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbírósa területén levő Szódó községben fekvő s a szódói 34. sz. tjkvben A + I sor 34. hrsz. és nepszánu házuk, udvaruk és kertjükre 665 korona kikáltási árban elrendelte s hogy a tenebb megjelölt ingatlan az 1905. évi december hó 1-ő napján délelőtt 8 órakor Szódó község bírói házában megtartandó nyilvános árveresen a kikáltási aron alul is el fog adatni.

Arverési szándekek tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: XL. t. cz. 42 §-ában jelzett arfoyyammal számított es az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékkepes értékpapirokban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1905. évi nov. hó 11.

Kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Pogány.

kir. jbiró.

Sajáttermesű ujborok.

Kiváló minőségű:

Rizling, Kövidinka, Kadar

külön szűrt fajborok kspthatók:

lefejtve, 7 hektós hordónként hektója

17 frtért,

” ” hektóiterenként 18 frtért,

Léván **Holló Sándor**

pinczejében.

Feleségül venne

róm. kath. szöke, csinos, egészséges, tisztamultu, jólétkü leányt hozomány nélkül; szép jólétkü, gyermektelen özvegyet hozományal városi állami tanító és rom. kath. fokantor, kinek háromzeze korona évi fizetése, józan magaviselete, egészsége, nyugdíjjogosultsága, urilakása berendezés van. Öziants, kimerítő, névvel ellátott ajánlatok **arcképpel** — (kivánágra visszazaadnak) — „Sztinya” jali-gével e lap kiadóhivatalába küldendők.

6502/1905. sz.

Hirdetmény.

Léva r. t. városnál alkalmazott rendőrök, hajduk és szolgák részére az 1906. évre — esetleg a Tanács hozandó határozatához képest hosszabb időre is — az alább elősorolt ruhaneműk és felszerelési cikkek szállítandók, — a most használatban levő anyagoknak megfelelő minőségben, alakzatban, színben s kizárólag magyar gyártmányokból:

1) 13 drb. nyári zubbony kék posztóból,	11) 2 drb. mezőri kalap,
2) 10 " magyar nadrág " "	12) 9 " kardbojt,
3) 13 " pantalló " "	13) 11 pár szarvasbőr keztyű,
4) 13 " nyári sapka " "	14) 11 " téliszövet " "
5) 13 " mellény " "	15) 13 drb. nyakkendő,
6) 13 öltözet nyári mosóruha	16) 9 pár magyar csizma,
7) 1 " " kocsisruha	17) 14 " nyári cipő borjubőrből,
8) 8 drb. báránybőrös télizubbony kék posztóból,	18) 4 " téli cipő
9) 5 drb. rendőri kalap,	19) 2 " bokavédő kék posztóból,
10) 1 " kocsis kalap,	20) 2 drb. mezőri nyári zubbony,
	21) 16 " sapka báránybőrből.

Az 1—5, 8, 19 alatti ruházatokra vonatkozó posztó minták a Kiadóhivatalban megismerhetők s azoktól eltérés nem engedhető meg.

Az ajánlatok lepecsételve Léva város iktató-hivatalában folyó évi November hó 27-ik napjának d. e. 11 órájáig nyújtandók be. — Később beadott ajánlat nem vehető figyelembe.

A 16, 17 és 18 sor sz. a. bormunkára külön ajánlat nyújtandó be.

Az ajánlatok a november 27-én d. u. 3 órakor tartandó tanácsülésben bontatnak föl, melyen az illetők jelenhetnek. — A tanács a beadott ajánlatok közt szabadon választhat s esetleg biztosíték letételét is követelheti.

A téli ruházatok és felszerelések 1906 évi Január 1-ig, a nyári ruházati cikkek pedig felszólítás után 30 nap alatt szállítandók.

A számla kiegyenlítése a nem kifogásolt átvétel után 8 nap alatt történik. Kelt Léva 1905 évi november hó 20-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és nem káros a "kátreszekció".
Jótállás: 25 000 koronát fizet Schicht György cég Auszsiában bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a "Schicht" névvel, valamely káros vegyületet tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant) használjuk

kiváló határu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármely mosási célra úzymint:

saját használatra,
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

ami egyáltalán mosva lesz.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80—89 BUDAPEST, VI., Ó-UTCZA 6. Tel. fon 80—89

a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főarúsítója.

Sürgőnyeim: Sárkányék Budapest.

Folyó száma: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. póstatáraképzőintézetnél.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzárgosított sorsjegyet saját pénzzel kiváltok és ezekre ragyobb kölcsönt adok; létjegy, zárgjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kapnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betabázásra folyóshatók.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek ugyszintén minden levelet, válaszdeyleg nélkül is rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA
Budapest, VI. Ó-utca 6.
25 év óta törvényeszkileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-es osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszölgálásról előre biztosítom, minden nyereeményt azonnai kifzetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereeményvel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35734	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivégandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, V. Ó-utca 6.

Megrendelem önkönl a ..... számú ..... sorsjegyet
és ennek árát .....
póstaútványával küldöm, kérem utánvenni.

A nem kívántat essék áthuzni.

Név: .....

Lakhely u. p. ....

A MÁLNÁSI „SICULIA“

(SZÉKELY)

ÁRTEZI SAVANYU gyógyforás

bikarbonatokban és konyhasóban a világ legdusabb — természetes alkalikus sós savanyuvizét

Korányi, Ketyl, Rigler, Vá-mossy, Hirshler, Genersich, Tauszk, Irsai, Odoni, Polatsek stb. berveves egyetemi tanaros es specialisták a Gage, Torok, Lúgesó, Tüdo, Gyomor, Bel, Vese, Maj es

Hóvagybantámaszná, különösen ezeknek heveny vagy idült hurutos megbetegedéseinél minden eddig ismert asvanyvinnél jóval hatásosabbnak minősítettek.

Páratlan nyalko dó és étvagyjerjes-tó.

Kezelő tulajdonos:

„SICULIA“ R TARS MÁLNASFÜRDŐ (Haromszek varmegye.)

Kapható Léva: ENGEL József útlevele, Kórmócbanyan GAZDIK János gyógyszeráraban es Selmechanyan Erust Zsigmond útlevele.

Főraktar Budapeston LUX Mihály IV. Muzeuusórut 7 sz. !! Kerjuk a „Siculia“ névre figyelni !!

Lehet-e a tüdőbaj ellen védekezni?

A tüdőbajok okozó gyanánt a tuberkulózis-bacillustokat ismereték föl, a melyek mindent, a hol tüdőbajosok tartózkodnak, benne vannak a levegőben és az utca porában és nem pusztíthatók el. Jóllehet a bacillustokat csaknem minden ember a porral magába szívja, még sem lesz minden ember beteg, mert az emberi szervezet rendszer viszonyok között szerencsére képes arra, hogy a betegségekkel beléje hatolt csirait a gőze- (tüdő) mirigyekben levő hatásos anyag segítségével ártalmatlanná tegye. Csak ott tör ki a betegség, a hol ezek a mirigyek meggyengültek és miután ezt híros szakteltek folismerték, közölteék volt, hogy a gégemirigyek erősítésével teremtsenek segítő-áskúzt a betegségek csirainak legyözésére. Ujabb időben a tüdőbajosoknak éppen ezért

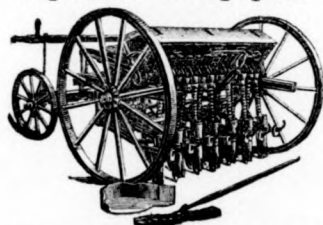
HOFFMANN dr.-féle glandulént

rendelnek, a mely egészséges állatok gégemirigyéből tartalmazza azt a hatásos anyagot és így a betegség csirait elpusztító anyagok mesterséges bevezetésével támogatja a test természetes gyógyító törekvését. Azok az orvosok, a kik betegüknek glandulént alkalmaznak, azt tapasztalták, hogy a betegségek étvágya növekedik, kedvük derül, erejük és testüyük gyarapodik, a köhögés alább hagy, a köpet oldódik, az éjjeli izzadás eltűnik; szóval, hogy a gyógyulás folyamata megkezdődik. A ajánlatos tehát, hogy ne mulasszunk el a glandulén-tablettákkal való kísérletet.

A glandulén Hoffmann dr. utódal kém. gyárában Meerane (Szászország) készül és orvosi rendelre gyógyszeráraban, valamint a raktárban: Fragner B. gyógyszerárára es. és kir. udvari szállító, Prága 203—111. Török J. gyógyszerárára Budapest, Király-utca 12. sz., úvegekben 100 tabl. a 550 K., 50 tabl. a 3 K., kapható. Kimutató brossúrt a gyógyító eljárásról orvosok és meggyógyult betegek jelentéseivel kívánatra ingyen és bérmentve küld a gyár.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczélekék 1, 2, 3 és 4 barázdasnak Ret, moha, tagozot es diagonal Boronák Gyürüs es sima acél lemez földi hengerek Agricola vetőgépek

ARATO-GÉPEK

fűnek herének. Szénagyűjtők es aratógerelyek. Szénafordítók. Szabad. aszaló-készülek gyümölcs es főzeleknek. Bor- es gyümölcs sajtók. Gyümölcs es szőlő zuzók es bogymorzsolók. Önműködő szabadalmazott szőlő feoskendő „SYPHONIA“, Tormános es vérteti pusztítására, Szállítható táskart tőzhelyek.

legujabb szerkezetben készüenek es szállítanak

MAYFARTH PH. es Társa

cs. es k. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödékek es vashámorművek Alap. 1872. Bécs, II/1. Taborstrasse 71. 1000 munkás.

Kitüntette több, mint 450 arany, ezüst es bronzen éremmel az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék es számos elismerő levél ingyen. — Képviselek es viszont elárúsítók kerestetnek. Kaphatók: KNAPP DÁVID úrnál Léva.

Az elismert rendkívül szaraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: GASPARI FRIGYES MEDGYES, 114 N.-Küküllőmegye.)

volt az egyetli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyetli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép es minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levelel ingyen es bérmentve.

74

kitüntetés,

6

állami érem!

10,000

motor a leg-

teljesebb meg-

elegedésre

szállítva.

Drezdai motorgyar r. t.

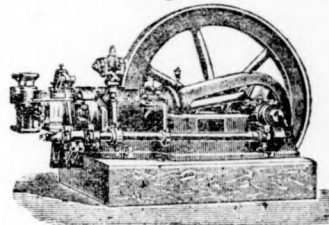
(Azelőtt Hille) főtelepe:

GELLÉRT IGNÁCZ es TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-kört 41. sz

Telefon 12—91.

Benzinmotorok, légszeszmotorok, nyersolajmotorok, szesz- (spiritusz) motorok, acetylen-motorok, Benzin-lokomobilok esépsze

Szivógáz (generátoros-) motorok a legmodernebb es legkifelettebb, beigazoltan a legolcsóbb üzemet nyújtó erőgépek.

A drezdai motor világszerzte elismerten a legkitűnőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szerkezet. Várgatott legjobb anyagból a legszolidabban es legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparatúrára. Feltétlenül üzembiztos. Kezelése rendkívül egyszerű. Az üzembiztos es legelőnyösebbek.

Drezdai motorok üzemben megtekinthetők számtalan iparvállalatban es uradalomk gazdasági üzemeknél: malmokban, téglagyárakban, fagegmunkálásnál, faaprításnál, vízemelő (szivattyu) telepeken, gazdasági takarmány-kamarákban tejjgazdaságokban, eséplésnél stb. stb.

Teljes üzembe endezésék (malmok, gazdasági üzemek, közlömű-szerkezetek stb.) szak-szerű szállítása.

Felvilágosítások s költségtervezetek készüleggel adatnak.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Járgányok

1—6 vonóállat befogására

Legujabb gabona-tisztító-rosták,

TRIUREK es KUKORICA MORZSOLÓK,

Szeckska vágók, daralók, répavágók,

Széna es szalmaprések nyugvók es szállíthatók

es valamint minden más fajta gazdasági gépek

es készüenek es szállítanak

Dürkopp varrógépek

családi es ipari használatra a legjobb himzéseknél előnyösen használhatók.

Mindenütt kapható.